

DAVID UNGER

MANIPULATOR

roman

În traducere din limba engleză și note
de Gregoria-Teodora Petrea

INTEGRAL

Cuprins

Prolog

Viața în ceață / 9

Capitolul 1

Lămpi de vânzare / 16

Capitolul 2

De la Luvru la cultivarea anghinarelor / 27

Capitolul 3

Hrănirea elefanților / 37

Capitolul 4

Dragostea și căsătoria:
precum calul și căruța / 46

Capitolul 5

Șapte anotimpuri în New York / 53

Capitolul 6

Toate familiile nefericite
sunt nefericite, fiecare în felul ei / 69

Capitolul 7

Nu era humus-ul cel care i-a plăcut / 85

Capitolul 8

Merde alors / 96

Capitolul 9

Marile speranțe / 106

Capitolul 10
Maja cea goală, sau *la petite mort* / 111

Capitolul 11
Libido redus / 125

Capitolul 12
O baladă arabă: *Habiba, sharmoota* / 139

Capitolul 13
Târfa / 152

Capitolul 14
Nu poți răpi o mașină / 159

Capitolul 15
Să aducem muntele la Mahomed / 165

Capitolul 16
Un morman de cenușă / 178

Capitolul 17
Încheierea afacerilor / 187

Capitolul 18
A se învârti în jurul cozii / 191

Capitolul 19
Mai cântă o dată, Sam! / 201

Capitolul 20
Jimmy Cracked Corn, and I Don't Care / 214

Capitolul 21
Dosarul care s-a evaporat / 219

Capitolul 22
Mintea strălucită, poate / 227

Capitolul 23
Nu se termină până nu se termină,
sau doamna cea grasă... / 231

Capitolul 24	
Cronica unei morți prevestite /	239
Capitolul 25	
Lumini, cameră, acțiune! /	246
Capitolul 26	
O bicicletă făcută pentru doi, poate trei /	259
Capitolul 27	
O excursie cu autobuzul până la El Salvador (<i>Salvatorul</i>) /	270
Capitolul 28	
<i>Pupusas</i> și <i>yuca</i> prăjită /	290
Capitolul 29	
Schimbare de planuri /	299
Capitolul 30	
Libertate e doar un cuvânt /	303
Capitolul 31	
La Libertad /	308
Capitolul 32	
Consecințe /	311
Capitolul 33	
Visează un vis frumos /	317
Scriitori despre <i>Manipulator</i> /	323

În acest roman uluitor, corupția și lipsa de speranță a politicii guatemaleze moderne se amestecă în viața unui avocat afemeiat... Prin prisma relației condamnate a lui Guillermo, Unger evocă cu succes tragedia și zădărnicia vieții în Guatemala într-un roman brut și de neuitat.

– *Publishers Weekly*

Acest roman al lui Unger, născut în Guatemala, oferă un portret captivant al unei țări zdruncinate de corupția guvernamentală, războiul civil, crimele în masă, cartelurile de droguri, criminalitatea stradală obișnuită, inegalitatea, sărăcia disperată și chiar efectele globalizării... Simțul bogat, dar tragic al locului pe care Unger îl dezvoltă în acest intrigant *thriller* literar va atrage iubitorii de romane polițiste internaționale.

– *Booklist*

Unger își bazează cel mai recent roman pe povestea adevărată a unui avocat guatemalez care și-a plănuț propriu crimă în 2009, îmbogățind povestea cu scene solide de sex și corupție... Elementele politice din povestea lui Unger devin mai palpitate prin ochii protagonistului său plin de defecte. Autorul este deosebit de abil în a schimba subtil tonul narațiunii, astfel încât semnele de pericol se acumulează în jurul lui Guillermo înainte ca el sau cititorul să își dea seama.

– *Kirkus Reviews*

Acest roman conține atât de mult context și o narațiune atât de potrivită, încât cititorii vor fi probabil uimiți de profunzimea bogată a scriiturii lui David Unger. Aceasta este o carte care nu ascunde nimic... Este o poveste fascinantă care poate fi citită cu ușurință într-o singură ședință. Și, ca în orice mister bun, atunci când lucrurile merg prost, romanul devine cu atât mai interesant. Chiar și pentru cititorii care nu sunt interesați de Guatemala propriu-zisă, aceasta este o carte care merită să fie citită pentru simpla plăcere a scrierii în sine.

– *Reviewing the Evidence*

Manipulator freamătă cu pulsul vieții de zi cu zi la tropice: imagini și sunete, mirosuri și gusturi. Autorul ia milionari, prostituate, provocatori, asasini, bancheri cu buzunare adânci și agende politice și le împletește într-o tapiserie orbitoare. Ceea ce li se întâmplă celor conduși de orgoliu – scrisul de pe perete, o cădere din înălțimi în adâncuri – toate acestea fac parte din tipar, poveștile biblice de avertizare, consecințele care nu pot fi evitate... Unger este poetul patriei sale complicate... Cât de norocoși suntem că, atunci când Unger vorbește în numele lor, cuvintele sale se înalță.

– *American Book Review*

Unger ne-a oferit nu doar un portret captivant al unei serii bizare de evenimente, ci și o fereastră asupra provocărilor etice cu care ne confruntăm cu toții.

– *Review: Literature and Arts of the Americas*

Bazat pe o poveste adevărată, *Manipulator* este un *thriller* politic tensionat despre un avocat guatemalez de succes, a cărui viață ia o întorsătură ciudată atunci când o aventură eșuată îl determină să-și înseneze propria moarte și să implice guvernul. Critica politică tăioasă a lui Unger se îmbină cu detalii palpitante din viața reală, pentru a schița o imagine de neuitat a societății guatemaleze moderne.

– *World Literature Today*

Capitolul 1

Lămpi de vânzare

1977

În fiecare după-amiază, când se termină cursurile la Colegio Americano din Vista Hermosa, Guillermo face o plimbare în centru cu prietenii săi. Șoferul îi lasă la Portal del Comercio, în mijlocul poluării izbitoare a autobuzelor publice, și își fac drum printre tarabele cu haine ieftine și jucării, de-a lungul pasajului până la Farmacia Klee și El Cairo, unde începe promenada. Se plimbă de-a lungul a Sixth Avenue până la Biserica San Francisco, uitându-se în vitrinele magazinelor și cafenelelor și sperând să vadă una dintre colegele lor de clasă sorbind o Coca-Cola sau mâncând înghețată la una dintre cafenelele de pe trotuar. Dacă, după o stradă sau două, nu ochesc pe nimeni, ei se așează la o masă de la fereastră să bea și să stea de vorbă, să bârfească. Ca să vadă și să fie văzuți.

Fetele cu adevărat bogate frecventează Café Paris, Restaurantul Peñalba sau L'Bonbonniere, lângă Hotelul Pan American, și beau Coca-Cola mare cu paiul. Sunt versiunile mai bine conturate și mai elegante ale mamelor lor, multe dintre ele purtând acum adidași Reebok și pantaloni de trening, când merg în centru. Băieții, îmbrăcați în pantaloni Farah, cămăși Gant și pantofi cu vârful ascuțit, sunt versiuni mai tinere ale taților lor, oameni de afaceri, dar fără mustață.

Băieților din grupul lui Guillermo le place să meargă la Fu Lu Sho, pentru că este întuneric și mâncarea este ieftină. Restaurantul este unghiular, cu mese mici și rotunde și separeuri tapițate în roșu. Băieții se dau importanți timp de aproximativ o oră, dar fetele nu intră niciodată pentru că nu sunt interesate de băieți care se prefac că părinții lor nu au bani. Apoi, în jurul orei cinci, se grăbesc să se întâlnească cu o mamă, un tată, o mătușă sau un unchi, care îi duc acasă la Los Arcos, Vista Hermosa sau Simeón Cañas. Acesta este obiceiul zilnic, acum, înainte de absolvire.

Guillermo rămâne în urmă pentru că va face autostopul cu tatăl său, care pleacă de la magazinul său de lămpi, La Candelaria, la ora șase fix. În acea oră, de la cinci la șase, stă singur și se uită la secretele și stenografele care lucrează într-una dintre afacerile din Edificio Engel, care coboară pentru un Fanta, când le dau drumul la cinci. Își imaginează cum ar fi să se cupleze cu una dintre ele, care ar vrea să i se alăture la o bere și rulouri cu ouă. Se holbează la creasta sânilor lor ieșind din rochiile din Dacron, cu modele. Puloverele acrilice le sunt legate în jurul umerilor, pentru a se feri de aerul nopții – îi plac picioarele lor întunecate și bine conturate, pantofii cu toc ieftini, buzele roșii cu prea mult luciu. Măcar dacă s-ar uita la el! Dar aceste fete mai în vârstă nici măcar nu știu că există băieți de liceu.

Vinerea e altfel. Guillermo și prietenii lui se grăbesc să ajungă în centru să vadă filmul de la ora patru la Lux – ultimul film cu Paul Newman sau Robert Redford – sau se duc la Capitol Mall să joace jocuri video în ceața fumului de țigară.

În martie, o întâlnește pe Perla Cortés la La Juguetería, un magazin de jucării. El e acolo ca să cumpere o minge de fotbal nouă. Fata cumpără o basculantă din plastic pentru frățiorul ei. Ea este o „fată de cartier” (termen folosit pentru cineva ai cărui părinți nu sunt bogați) în clasa a zecea la Inglés Americano, un liceu de mâna a doua. Vorbesc, merg să mănânce un sandviș și să bea o Coca-Cola

la Frankfurts și imediat ea devine prima lui iubită stabilă. Încep să se întâlnească vinerea și să meargă la film, dat fiind că mama ei lucrează ca asistentă până la ora șase la spitalul Cedar of Lebanon de pe Eighth Avenue și 2nd Street. El o duce la film la Cine Caitol și cumpără locuri în spate, unde o poate lua în brațe.

În timp ce se derulează genericul de la prima lor întâlnire, el îi atinge din greșeală sânii fermi, când se ridică. Ea toarce, îl trage în jos și se ghemuiește mai aproape. El simte că i se formează o erecție și pune o mână pe piciorul ei stâng. Ea îi ia fericit mâna și o duce la chiloții ei, ca să simtă cât de udă este. Ea își deschide picioarele, îi strecoară mâna pe sub elastic spre pubisul ei. Îi îndreaptă degetul arătător în interiorul ei și începe să se zvârcolească și să se onduleze, scoțând mici scâncete. La un moment dat, ea îi scoate penisul din pantaloni și îl mângâie până când el ejaculează, în mare parte pe podeaua cinematografului.

Trei dintre întâlnirile lor se termină astfel.

Dar în cazul în care pantalonii lui Guillermo devin ținta spermei sale, el decide că nu mai poate continua să se vadă cu Perla. Sexul lor pare mecanic, iar lui îi este greu să accepte faptul că ea este cea care inițiază preludiul. El crede că bărbatul ar trebui să dețină controlul.

Ajunge la magazinul tatălui său cu întârziere, cu cămașa afară din pantaloni.

Este ultima dată când sunt împreună.

– Vreau să începi să lucrezi cu mine, Guillermito.

Nimic nu l-ar face pe Günter Rosensweig mai fericit decât ca fiul său să devină inspectorul financiar al magazinului La Candelaria. Fiica lui s-a îndrăgostit de o femeie și locuiește în San Francisco.

– Singurul meu fiu, lucrând alături de tatăl său.

– Tată, nu vreau să vorbesc despre asta acum.

Ei sunt acasă. Este duminică, la o săptămână după Paște. Dacă o înviere a avut loc cu o săptămână înainte, cu mii de ani în urmă, Guillermo nu știe de ea. Prânzul tocmai s-a încheiat. Mama lui este

în bucătărie și îi latră instrucțiuni noi menajere. El trebuie să fugă sus, să scape, să facă orice altceva decât să discute cu tatăl său despre viitorul său loc de muncă.

– Trebuie să învăț pentru examene.

Günter zâmbeste cu mândrie. Și-l imaginează pe fiul său matematic supraveghind vânzările, ocupându-se de registre, în timp ce el continuă să se ocupe personal de clienți.

– Mi-ai fi de mare ajutor. Știi că îmi place Carlos, dar nu vreau ca el să îmi moștenească afacerea.

– Tată! strigă băiatul cu disperare.

Tatăl său are o față rotundă și pistruiată. Părul său roșcat și sârmos este pieptănat pe spate. Fruntea îi este mereu încrețită, iar ochii lui privesc în permanență lumea cu speranță sinceră: perspectiva de a fi plăcut, de a încheia o vânzare; dorința ca lumea să se conformeze dorințelor sale. În ochii lui se citește o poftă de așteptare.

– Nu voi trăi la nesfârșit.

Avusese un atac de cord acum doi ani, care aproape că l-a omorât. Guillermo știe că tatăl său chiar ar muri dacă ar fi nevoit să-i lase afacerea lui Carlos, cel mai loial angajat al său. Știe că nu i se va da pace, așa că, de obicei, se dă bătut în cele din urmă, spunând că va prelua magazinul. De data aceasta, însă, Guillermo nu spune nimic.

– Nu vrei niciodată să vorbești despre asta, insistă Günter.

– Nu acum, spuse Guillermo, ridicându-se în picioare.

Este recunoscător că a moștenit trăsăturile întunecate, de româncă, ale mamei sale. Dacă ar semăna cu tatăl său, ar fi ajuns să joace șah în fiecare zi cu un grup de prieteni cu ochelari și să mănânce murături sărate. Nu au nimic în comun.

– Dacă nu vrei să vorbești despre asta acum, atunci când? Dă-mi o dată. Ce zici de săptămâna viitoare, după orele de curs?

– E mult prea devreme, spuse băiatul, fără să se întoarcă. Putem vorbi despre asta în toamnă. Mi-am făcut deja planuri de absolvire cu prietenii mei pe vară.

– Ce? Vrei să mergi la petreceri și să dormi până târziu? Tatăl se foiește pe scaun, apoi se ridică în picioare. Vreau să lucrezi cu mine, răcnește el, ca un cocoș.

Aceasta este fantezia tatălui său: să-și aibă fiul alături de el, chiar și numai pentru câteva luni. Este un scenariu amplificat de eșecul lui Guillermo de a se înscrie la facultate în toamnă. În realitate, Günter nu-și face iluzii că fiul său va prelua definitiv afacerea. Deși a făcut economie la sânge ani de zile, Günter știe că atunci când se va pensiona, va vinde magazinul mai degrabă decât să i-l lase lui Carlos. Își dă seama că este imposibil să-și convingă fiul să facă altceva decât să iasă cu prietenii săi.

– Du-te și învață, zise el supărat, știind că el și soția sa au făcut o greșală crescându-și fiul așa cum au făcut-o, răsfățându-l. Dar Guillermo era deja la jumătatea scărilor spre mansarda unde locuia, unde mânca chipsuri și visa cu ochii deschiși, departe de toți ceilalți, fără să audă nimic.

După ce Guillermo termină liceul, absolvind în mijlocul clasei, tatăl său începe din nou să se ia de el. Se așteaptă ca el să încheie toate activitățile de după școală și din weekend și să înceapă munca la magazin.

– Tată! Ai uitat de excursiile mele de după absolvire?

– Ce?

– Excursiile, petrecerile! Săptămâna viitoare mă duc să fac schi nautic în Likín. Apoi, Rosario ne-a invitat la un grătar de weekend la casa familiei sale din San Lucas. Și Guillermo...

–Tu ești Guillermo!

–*Prietenul* meu, Guillermo Contreras, spuse băiatul, exasperat de tatăl lui care nu aude niciodată nimic din ce îi spune și nu știe numele niciunui prieten, a invitat clasa să meargă pe iahtul lui să înoate și să se scufunde în Río Dulce. Iar Mario și Nora au planificat o excursie de speologie...

– Speologie? Vorbește în spaniolă!

– Explorarea peșterilor. Peșterile de lângă Quetzaltenango.

Guillermo este convins că tatăl său nu știe nimic care nu implică fie agățarea, fie repararea unei lămpi. Nu a fost niciodată la Tikal sau Quiriguá. Crede că Cobán și Copán sunt același loc. Când Guillermo menționează că va lucra ca miner voluntar cu Universitatea din Pennsylvania în septembrie la unul dintre siturile arheologice mayașe de lângă Uaxactun, Tikal sau Piedras Negras, tatăl său rămâne cu gura căscată.

– Asta este ceea ce vreau să fac. Toți prietenii mei pleacă la facultate în august, iar eu plănuiesc să locuiesc într-un cort în Petén și să lucrez cu o echipă.

– În junglă? Cu o lopată în mână?

– Da, s-ar putea să descoperim o nouă piramidă.

– Și cum rămâne cu La Candelaria?

– În toamnă, tată, în toamnă.

Tatăl său dădu din cap. Știe că imediat ce va sosi luna septembrie, fiul său va veni cu o altă scuză. Nu poate înțelege de ce Guillermo ar face orice pentru a evita să lucreze în magazinul său de lămpi.

Până la jumătatea lunii august, excursiile se termină, iar prietenii de liceu ai lui Guillermo se pregătesc să plece la facultate. Nu le va duce dorul tuturor, ci doar celui mai bun prieten al său, Juancho.

Și, contrar previziunilor lui Günter, Guillermo rămâne în sfârșit fără scuze să nu lucreze la La Candelaria. Din moment ce a studiat contabilitatea și matematica afacerilor în liceu, este logic să lucreze alături de Carlos, contabilul, în biroul cu pereți de sticlă situat deasupra etajului de vânzări.

Carlos are urechile mari și lăsate, ochi de cârțiță și o respirație acrită de prea mulți clienți fideli din Chesterfield. Pentru a scăpa de norii de fum, Guillermo sare constant pe scara în spirală pentru a bea ceașcă după ceașcă de cafea la El Cafetal.

– Sunt atât de mândru că ești aici – cu mine. Nu mă puteam aștepta la asta de la sora ta. Lui Guillermo nu-i place nimic la magazinul

tatălui său. Este un tunel lung, cu sute de lămpi, unele aprinse, altele nu, atârinate în cârlige de grinzele din tavan. Magazinul nu are nicio ordine și cu siguranță niciun stil. Este doar o tapiserie de lumină suspendate, cu o mică pădure de bambus de lămpi cu picior înghesuite în spate, lângă baie. De-o parte a magazinului, se află o teighea pentru depozitarea lămpilor de masă mai mici. Anibal, agentul de pază, se plimbă ca regele Neptun cu tridentul său. De fapt, este un picior cu un cârlig pentru a coborî orice lampă pe care clientul ar vrea să o vadă de aproape.

– Să vinzi lămpi este o artă, spuse tatăl său. Este o artă definită de caracterul practic, deoarece o lampă are atât o funcție estetică, cât și una utilitară. Vei învăța despre modul în care abajururile determină cantitatea de lumină care se filtrează în cameră. Clienții trebuie să știe cum funcționează întrerupătoarele și dacă acceptă becuri de diferite intensități și culori sau doar un singur tip de bec.

– Știu toate astea, tată. Îmi spui același lucru de când aveam cinci ani.

Tatăl său îl ignoră; trebuie să-și continue discursul.

– Vor cauciuc ieftin sau cabluri învelite în mătase? Lămpile atârnă, se așează la orizontală, șerpuiesc prin colțuri, îmbrățișează pereții ca niște candelabre sau torțe. Ele inundă, ele focalizează. Se răspândesc de sus, de jos sau din lateral.

Guillermo dădu din cap, dar asta nu face decât să-l încurajeze pe tatăl său.

– Umbrele pot fi conice, rotunde ca niște dovleci, dinamice precum felinarele. Pot fi translucide sau aproape transparente. Clientul trebuie să decidă.

Pentru tatăl său, cumpărarea unui candelabru pentru un living sau a unei lămpi pentru un dormitor, o sufragerie sau o cameră de zi este o decizie importantă, la fel ca și cumpărarea unei canapele, măsuțe de cafea, un birou, un frigider sau chiar o mașină. Nevoia clientului trebuie să fie satisfăcută, astfel încât să nu se pună niciodată problema returnării lămpii *în termen de șapte zile pentru o rambursare*

integrală, ceea ce, bineînțeles, înseamnă dezastru, deoarece lampa nu poate fi vândută ca fiind nouă.

Tatăl său refuză să inițieze o politică de nereturnare. El este întruchiparea micului om de afaceri etic care lucrează cu scopul de a-și servi clienții în mod onest și eficient și de a-i face să se simtă mulțumiți.

Deși aceasta este o calitate admirabilă, Guillermo nu vrea să își petreacă propria viață ca vânzător de lămpi. Este prea înjositor.

Günter Rosensweig a sosit în Guatemala din Germania, fără niciun ban, la începutul anilor '50. Avea o picătură sau două de sânge evreiesc – nu prea mult – deși imposibilitatea urmăririi acestuia, în ciuda numelui de familie, îi permisesese propriului său tată să mențină o afacere de contabilitate în Frankfurt pe perioada războiului, în timp ce mulți dintre asociații săi evrei erau târați în lagărele de concentrare. Fusesse de ajutor faptul că exista un renumit conte Rosensweig, care locuia într-un vast castel în Ardsberg și care declarase în mod faimos presei că „cel mai bun evreu este evreul mort”. Această zicală al contelui Rosensweig fusese citată pe larg printre alți germani.

I-a salvat pe tatăl și pe mama sa.

Günter evitase serviciul militar pentru că era astmatic și avea un murmur cardiac. Anii postbelici din Germania fuseseră dificili și turbulenți, iar el nu avea niciun motiv să rămână și să-și ajute compatrioții să reconstruiască. Părinții îi muriseră amândoi, nu avea frați sau surori, iar el era mânat de dorința de a emigra pe un nou continent, departe de haosul din Europa.

Fotografiile arătau că Günter fusese cândva mai înalt și destul de chipeș. Acesta era bărbatul pe care mama lui Guillermo, Lillian, o frumusețe brunetă din Cobán, trebuie să-l fi întâlnit. Propriul ei tată român fusese cultivator de nucșoară, iar mama ei o mayașă din Rabinal. Lillian era cu câțiva centimetri mai înaltă decât soțul ei și avea un chip atrăgător, cu ochi castanii care, deși nu erau dibaci, erau cu siguranță seducători. Cum au ajuns să fie împreună era întotdeauna un mister pentru Guillermo, care avea impresia că cineva a

amestecat în mod eronat bucăți din două puzzle-uri diferite, să zicem o nevăstuică cu un *jaguarundi*. Guillermo semăna cu mama sa. Oamenii spuneau că fusese născut spontan din Lillian, fără niciuna dintre trăsăturile genetice ale tatălui său. Sora lui, Michelle, avea fața rotundă și părul roșcat și sârmos al tatălui lor. Ea nu avea să fie niciodată atrăgătoare, toată lumea spunea asta, dar cu ochii lui întunecați și melancolici, Guillermo avea să frângă inimi.

Günter avea douăzeci și trei de ani când a început să lucreze în magazinul de lămpi al lui Abraham Sachs de pe Seventh Avenue, iar în scurt timp devenise asociatul acestuia. Doi ani mai târziu, după ce Günter se căsătorise cu Lillian, Abraham murise din cauza unei hemoragii cerebrale după ce o lampă de douăzeci de kilograme îi căzuse în cap. Pentru că acesta nu avea moștenitori, Günter moștenise magazinul de lămpi. Un adevărat dar divin.

Însă darurile divine nu se extind neapărat până la a doua generație. Atunci când cererea lui Guillermo de a participa la o excavație este respinsă, nu are de ales decât să rămână alături de tatăl său, chiar dacă consideră magazinul de lămpi o închisoare.

De îndată ce începe să lucreze acolo, Guillermo inventează tot felul de scuze pentru a nu pleca cu tatăl său la opt și jumătate dimineața. *Nu am putut să adorm noaptea trecută, mă doare capul.* Ia autobuzul pe cont propriu spre centru și ajunge pe la zece, tocmai la timp pentru a merge la El Cafetal pentru o cafea și gogoși.

Günter nu-și ceartă fiul. Ba mai mult, nu e conștient de suferința lui. După șase săptămâni de muncă, sau mai bine zis de lipsă de muncă, Guillermo își mărturisește suferința.

– Magazinul mă omoară, tată. Lucrul cu Carlos îmi provoacă cancer la plămâni.

Günter Rosensweig nu este complet lipsit de umor.

– Cel puțin nu trebuie să cumperi țigări ca să le fumezi.

– Foarte amuzant.

– Ce ai vrea să faci în schimb, fiule? Ce-ai zice să vii jos și să mă ajuți cu vânzările?

Guillermo se încruntă. Dacă a lucra cu Carlos înseamnă închi-soare pe viață fără liberare condiționată, atunci a lucra cu tatăl său și cu angajații săi supraponderali, prost îmbrăcați, de patruzeci și cinci de ani, cu pantofi negri uzați, este o condamnare la moarte. Toți poartă șorțuri cu imprimeuri și contează pe Anibal să coboare lămpile pentru clienți cu tridentul său din cerul strident și dezlănțuit al nopții. Și ar fi nevoit să audă discursurile de vânzări ale tatălui său, care îl stânjeneau întotdeauna. De asemenea, ar trebui să poarte un șorț albastru în fiecare zi. Dacă părinții unuia dintre prietenii lui – sau, mai rău, unul dintre foștii lui colegi de școală – l-ar vedea îmbrăcat așa?

La Candelaria este singurul magazin de lustre rămas în centrul orașului Guatemala. Zona 1 devine din ce în ce mai periculoasă, mai puțin circulată și mai abandonată pe măsură ce trec lunile. Poate cutremurul din 1976, când sute de clădiri coloniale vechi se prăbușiseră pur și simplu, a fost începutul sfârșitului. Până în 1979, când Guillermo împlineste optsprezece ani, afacerea La Candelaria începuse deja să aibă probleme din cauza magazinelor din centrele comerciale din afara centrului orașului, care nu doar că ofereau lămpi și electronice mici, ci și cafecele, restaurante și buticuri în apropiere, într-un cadru mai atractiv și cu multe locuri de parcare. Guillermo îi spune tatălui său că ar trebui să deschidă un alt magazin în Zona 9 sau 14, dar acesta respinge ideea:

– Oamenii vor veni întotdeauna în centrul orașului pentru a face cumpărături.

Zgomotul, fumul, căldura și traficul sunt din ce în ce mai îngrozitoare. Străzile cândva elegante din centrul orașului au devenit o groapă de gunoi pentru zeci de tarabe improvizate, care se află în fața afacerilor închise și care nu permit accesul pietonilor.

Günter declară:

– Cred că vei fi mai fericit să lucrezi la parter cu mine.

Ochii lui Guillermo se umplu de lacrimi. Ce caută el în Guatemala? Toți prietenii lui au plecat, iar el trebuie să aleagă între a aspira fum stănut de țigară la etaj, ascuns de ochii lumii, sau a lucra la etaj, la vedere, unde părintele oricărui dintre prietenii lui l-ar fi putut vedea.

– Nu pot să fac asta. O să mă omoare.

Tatăl său nu știe cum să reacționeze. Deși e supărat că Guillermo nu vrea să lucreze alături de el, suferința fiului său îl străpunge.

– Ce zici de livrări?

Guillermo își șterge o lacrimă din ochi, cu un zâmbet șters.

Așa că, pe tot parcursul începutului toamnei, Guillermo conduce o dubiță Volkswagen ponosită și livrează lămpi și candelabre la case particulare. Uneori se oprește în Zona Viva pentru o cafea sau o bere Gallo la o cafenea. Îi este teribil de dor de Juancho. Măcar vede lumina soarelui și pinii, oamenii și norii, în timp ce conduce.

Dar vede, de asemenea, cum Guatemala City este din ce în ce mai populat de indieni săraci, care înfundă străzile și fac ca șofatul să fie periculos. El dă vina pe guvern pentru că nu i-a adunat și plasat în tabere de muncă și pentru că, în primul rând, a permis gherilelor să controleze zonele muntoase.

El cade într-o depresie egoistă, fără compasiune pentru nimeni altcineva în afară de el însuși. Partea cea mai proastă a condusului dubei e că livrează la casele prietenilor care sunt la facultate. El se roagă să poată înmâna cutiile unei menajere sau unui om de serviciu, dar, din când în când, dă peste un părinte și e nevoit să resimtă umilința lui în totalitate...

Până în decembrie, părinții lui devin agitați. Guillermo nu poate fi șofer de dubiță pentru tot restul vieții sale. Sau oare poate?

Ei se hotărăsc să-i ofere un cadou generos: suficienți bani pentru a face un tur al marilor capitale ale Europei în următoarele patru luni. Nu va fi în stil mare, dar el se va afla într-un mediu nou. Și va fi pe cont propriu.